

بررسی دستیابی به اهداف طرح دوره کارآموزی از دیدگاه دانشجویان پزشکی دانشگاه کرمانشاه در سال ۱۳۹۱

ماری عطایی^۱، میترا کولیوند^۲، افشین الماسی^۳، رضا پورمیرزا کلهری^{۴*}، بیژن صبوری^۵، ارسلان نادری پور^۶، منصور رضایی^۳، ناهید جلیلیان^۵

۱- گروه بیماری های داخلی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه، کرمانشاه، ایران

۲- گروه مامایی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه، کرمانشاه، ایران

۳- گروه آمار زیستی و اپیدمیولوژی، دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه، کرمانشاه، ایران

۴- گروه فوریت های پزشکی، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه، کرمانشاه، ایران

۵- کارشناس ارشد مدیریت آموزشی، مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه، کرمانشاه، ایران

Email : rpourmirza@ymail.com

*عهده دار مکاتبات: کرمانشاه - میدان ایثار - گروه فوریت های پزشکی

چکیده

زمینه: تدریس کارآمد و اثر بخش در آموزش پزشکی نیازمند به تدوین طرح دوره برای دستیابی به آموزش اثر بخش بالینی است. بررسی دستیابی به اهداف طرح دوره از دیدگاه دانشجویان به عنوان مشتریان اصلی آموزش ضروری است. مطالعه حاضر با هدف تعیین میزان دستیابی به اهداف طرح دوره کارآموزان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه از دیدگاه دانشجویان پزشکی در طول سال های ۹۱- ۱۳۸۹ انجام شد.

روش ها: این مطالعه از نوع توصیفی-تحلیلی بود. محیط پژوهش بیمارستان امام رضا (ع) شهر کرمانشاه و حجم نمونه ۴۸۹ دانشجوی پزشکی در ۱۴ گروه بالینی در حال تحصیل بودند که به روش سرشماری انتخاب شدند. ابزار جمع آوری داده ها پرسشنامه محقق ساخته دارای روایی صوری و محتوی و پایایی $r=0/75$ بود. داده ها با نرم افزار SPSS16 و آزمون های آماری کای-دو و یو-من-ویتی در سطح معنی داری $P < 0/05$ تجزیه و تحلیل آماری شدند.

یافته ها: نمونه ها مورد مطالعه دستیابی به طرح کلی دوره را $65/7\%$ مطلوب، 29% متوسط و $5/3\%$ نامطلوب گزارش کردند. تفاوت آماری معنی داری در دستیابی به اهداف طرح دوره در بین بخش های ماژور و مینور دیده نشد ($P=0/9$). ولی در بین گروه های ماژور دستیابی بیشتر به اهداف طرح دوره در بخش داخلی مشاهده شد ($P < 0/001$).

نتیجه گیری: نتایج این مطالعه تاکید بر استفاده جامع از طرح دوره برای افزایش دستیابی اثر بخش به اهداف طرح دوره در کارآموزان گروه های آموزش پزشکی است.

کلید واژه ها: طرح دوره، کارآموزان، پزشکی

مقدمه:

برنامه درسی اساس هر نوع آموزش است که در ترکیب با روش های موثر تدریس، کارآمدی و اثر بخشی نظام آموزشی را تضمین می کند. برنامه درسی سندی است که جزئیاتی درباره مقاصد، اهداف عینی، محتوی درسی، فنون و روش تدریس، روش ارزشیابی و منابع آموزشی را مشخص می کند. به تعبیری، برنامه درسی رویدادی تاریخی است که فقط به منظور تحقق یک مجموعه اهداف مشخص تدریس نمی شود بلکه در پاسخ به پیچیدگی روز افزون تصمیم گیری در تعلیم و تربیت خلق شده است (۱). در تعریفی دیگر طراحی برنامه درسی عبارت از مشخص کردن مولفه های برنامه درسی و نقشه های آموزش است (۲). برنامه ریزی درسی متشکل از روش های سازماندهی و فنون تدریس است و هدف آن ایجاد ارتباط بین محتوا درسی و فراگیران است (۳).

دوره بالینی در آموزش پزشکی از مقاطع حساس و مهم است که طی آن توانمندی های حرفه ای دانشجویان پایه ریزی می شود و نظیر هر برنامه آموزشی نیاز به تفکر و برنامه قبلی دارد. هر جلسه تدریس بالینی، باید منطبق بر طرح دوره اصلی باشد (۴) و در این راستا، تدوین طرح دوره به عنوان چارچوب آموزش اثر بخش بالینی ضروری است. طرح دوره بخشی از یک برنامه درسی و یا کوریکولوم است که اهداف آموزشی در حیطه دانش و مهارت، روش های تدریس، روش های ارزشیابی و منابع آموزشی را برای فراگیران در یک دوره زمانی، یک بخش یا یک واحد مشخص تعریف می کند (۱). محتویات طرح دوره باید برای هر بخش بالینی بطور مجزا و به نوعی تدوین شود که دانشجوی بتواند مانند چراغی روشنگر، از ابتدا تا انتهای مسیر خود در یک بخش، از آن استفاده کند. با توجه به این ضرورت ها بود که وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی از سال ۱۳۸۴ شروع به تدوین کوریکولوم آموزشی، ابتدا در سطح تخصصی و سپس در سطح آموزش پزشکی عمومی کرد.

در طول دوره آموزش بالینی دانشجویان پزشکی در بخش های مختلف بالینی به کسب تجربه علمی و عملی می پردازند و ضروری است که محیط های آموزشی به نحوی طراحی شوند که اهداف آموزشی به روشنی مشخص باشند و ارزشیابی مستمر از

نظر میزان دستیابی به این اهداف وجود داشته باشد. این اصول آموزشی با تهیه و تنظیم طرح دوره، میسر می شود (۶). یکی دیگر از موارد کاربرد طرح دوره، بازنگری در برنامه های درسی است. این فرآیند نوعی ارزشیابی تکوینی با هدف اصلاح و بهبود برنامه های درسی در حال اجرا است و در بخشی از این فرآیند می توان از نظرات فراگیران درمورد برنامه درسی استفاده کرد (۲). با استفاده از نظرات فراگیران به عنوان مشتریان داخلی فرآیند طراحی و اجرای طرح دوره می توان نقاط قوت و ضعف برنامه آموزشی را شناسایی کرد و به ارتقای کیفیت آموزش بالینی کمک نمود (۷). برخی مطالعات از دیدگاه دانشجویان پزشکی مشکلات آموزش بالینی را عدم ارائه شرح وظایف و طرح درس در شروع دوره کارآموزی عنوان کرده اند (۸) یا دانشجویان مامایی معتقد بودند که آشنایی با قوانین، مقررات و رویه ها، برنامه ریزی برای هر دوره کارورزی و آشنایی با استانداردهای اخلاقی قبل از آغاز هر دوره آموزش بالینی در تسهیل یادگیری موثر هستند (۹). برخی مطالعات این ارزشیابی تکوینی را نوعی فرا-ارزشیابی وضعیت آموزشی کارآموزی ها می دانسته و آن را برای بهبود کیفیت آموزش بالینی ضروری می دانند (۱۰).

مطالعات مختلفی دستیابی به اهداف آموزشی را در طول کارآموزی های بالینی در رشته های مختلف علوم پزشکی مورد بررسی قرار داده اند و عوامل موثر بر این دستیابی از دیدگاه دانشجویان، استفاده از برگزاری جلسه توجیهی، ابتدای دوره، ارائه اهداف آموزشی و روش های ارزشیابی در ابتدای کارآموزی گزارش کرده اند (۱۱). حتی گزارشات نیز از دستیابی بیشتر دانشجویان به اهداف آموزشی در فصولی از سال که اساتید کمتر به مرخصی می روند نیز وجود دارد (۱۲). اما عدم دستیابی به اهداف آموزشی نیز در گروه های آموزشی ترمیمی رشته دندانپزشکی (۱۳) و کارآموزان پزشکی در بخش بیهوشی نیز گزارش شده است (۱۴). این عدم دستیابی به اهداف آموزشی در سایر کشورها نیز گزارش شده است که می توان به عدم دستیابی کافی به اهداف آموزشی در رشته پزشکی (۱۵) دندانپزشکی (۱۶) و پرستاری (۱۷) اشاره کرد. این مطالعه با هدف کلی تعیین میزان دستیابی به اهداف طرح دوره کارآموزان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه از دیدگاه فراگیران در طول سال های

پزشکی با روش آزمون - آزمون مجدد یک ماه پس از تکمیل پرسشنامه اولیه $I=0/78$ محاسبه شد .

بر اساس نتایج مطالعه مقدماتی رده بندی میزان دستیابی به اهداف طرح دوره انجام شد و برای مقیاس مطلوب (امتیاز بالاتر از ۶۶)، متوسط (امتیاز ۶۵-۳۳) و نامطلوب (امتیاز کمتر از ۳۲) در نظر گرفته شد. سوال های یک تا ۱۴ پرسشنامه جهت بررسی ساختار دوره، سوال های ۱۵ و ۱۶ جهت بررسی محتوای طرح دوره و سوال های ۱۷ و ۱۸ روند ارزیابی دوره راسنجش می نمود. جمع آوری داده ها توسط کارشناس مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی در هفته آخر دوره کارآموزی دانشجویان پزشکی در کلیه بخش های ماژور و مینور (۱۴ بخش) انجام شد. تجزیه و تحلیل داده ها بوسیله نرم افزار SPSS16 و استفاده از روش های توصیفی و آزمون های آماری کای- دو و آزمون من ویتنی انجام شد .

یافته ها :

از مجموع ۵۲۴ پرسشنامه تحویل شده به دانشجویان ۴۸۹ مورد تکمیل و عودت داده شد که حجم نهایی نمونه را تشکیل دادند . میزان بازگشت پرسشنامه ها ۹۳/۳۰٪ بود. میانگین سنی کار آموزان ($1/054 \pm$) ۲۳/۴۷ سال بود . ۴۴٪ مرد و ۵۶٪ زن بودند. ۶۲/۸٪ بومی و ۳۷/۲٪ ساکن خوابگاه بودند. کارآموزان در ۱۴ بخش مختلف مشغول آموزش بودند و بیشترین توزیع فراوانی کارآموزان بر حسب بخش، در بخش داخلی ۱۱/۲٪، در بخش روانپزشکی ۱۰٪ و در بخش پوست و اطفال ۹٪ بود .

دانشجویان پزشکی، دستیابی مطلوب به اهداف کلی طرح دوره را ۶۵/۶٪ مطلوب، ۲۹٪ متوسط و ۵/۳٪ نامطلوب گزارش کردند . دانشجویان ۹۸٪ مطابقت ساعات ورود و خروج را با برنامه طرح دوره اعلام نمودند ، ۶۷/۵٪ برگزاری برنامه گزارش صبحگاهی ، ۵۵٪ انجام برنامه های راند بالینی، ۶۱/۸٪ کنترل و نظارت بر شرح حال گیری، ۶۱/۱٪ وجود برنامه آموزش سرپایی در درمانگاه، ۶۰/۷٪ آموزش مهارتهای بالینی ، ۴۶/۸٪ برنامه کشیک موظف ، ۴۱/۹٪ برگزاری برنامه های CPC، ۴۳/۸٪ وجود برنامه ژورنال کلاب ، ۵۲/۴٪ برگزاری برنامه چارت راند و ۴۹/۵٪ برنامه گزارش موردی

۹۱- ۱۳۸۹ انجام شد و در راستای این هدف اصلی، اهداف ویژه یعنی تعیین میزان دستیابی به محتوای طرح دوره بر حسب گروه های بالینی ، میزان دستیابی به ساختار کلی دوره بر حسب گروه های بالینی ، میزان دستیابی به محتوای آموزشی در حیطه دانش بر حسب گروه های بالینی ، میزان دستیابی به محتوای آموزشی در حیطه مهارت بر حسب گروه های بالینی و میزان استفاده از منابع معرفی شده و میزان اجرای روش های ارزیابی بر حسب گروه های بالینی مورد بررسی قرار گرفت.

مواد و روش ها :

در این مطالعه توصیفی-تحلیلی، دانشجویان پزشکی سال چهارم و پنجم ۱۴ گروه بالینی که دارای طرح دوره تدوین شده هستند، جامعه مورد مطالعه راتشکیل دادند .جمع آوری اطلاعات با روش سرشماری انجام شد و حجم نهایی نمونه ۴۸۹ نفر بود. محیط پژوهش، بخش های آموزشی مرکز آموزشی و درمانی امام رضا (ع) و بخش های آموزشی مستقر در سایر مراکز آموزشی و درمانی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه بود. دانشجویان در طی گذراندن کارآموزی در بخش های ماژور(جراحی ، داخلی ، زنان و اطفال) و بخش های مینور، پرسشنامه ها را به طور داوطلبانه تکمیل کردند . طول دوره کارآموزی در بخش های ماژور نظیر ، داخلی سه ماه و بخش های جراحی عمومی ، اطفال و زنان دو ماه و در بخش های مینور ارتوپدی ، قلب و عروق ، چشم ، گوش و حلق و بینی ، عفونی ، اعصاب ، روان ، پوست ، ارولوژی و رادیولوژی یک ماه بود . طبق برنامه مدون دانشکده پزشکی، دانشجویان موظفند در طی دوره ۲ ساله در کلیه بخش های فوق کارآموزی رابه روش چرخشی بگذرانند ، لذا در طول ۳ سال انجام این طرح تحقیقاتی ، یک دانشجوی خاص ممکن است چندین بار به پرسشنامه پاسخ داده باشد ،اما هر بار در مورد بخشی که در حال گذراندن کارآموزی است پرسشنامه را تکمیل کرد .

ابزار جمع آوری داده ها، پرسشنامه ای محقق ساخته و دارای ۳۴ سوال بود که روایی صوری و محتوایی آن با استفاده از نظرات پانزده نفر از اعضاء هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه که در مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه همکاری داشتند تایید و پایایی آن با استفاده از انجام یک مطالعه مقدماتی به حجم ۲۹ نفر از کارآموزان رشته

از لحاظ عوامل موثر بر دستیابی کلی به اهداف طرح دوره تفاوت آماری معنی داری بین بخش های ماژور و مینور دیده نشد ($P=0/9$). در حیطه های ساختار دوره ($P=0/44$)، محتوای حیطه های دانش و مهارت ($P=0/12$) و روش های ارزیابی ($P=0/52$) نیز تفاوت معنی دار نبود. هم چنین آزمون آماری یو من- ویتنی تفاوت معنی داری در مقایسه درون گروه های ماژور نشان داد به طوری که در مقایسات دوگروهی در دستیابی کلی به اهداف طرح دوره و حیطه ساختار، میانه نمره های مزبور در گروه داخلی بالاتر از میانه نمره ها در سایر گروه ها بود ($P=0/001$).

کارآموزان زن نسبت به مرد از نظر دستیابی به اهداف کلی طرح دوره ($P<0/001$)، حیطه های ساختار ($P<0/001$) و حیطه روش های ارزیابی ($P=0/044$) امتیاز بالاتری به خود اختصاص دادند، اما این تفاوت در حیطه محتوی ($P=0/17$) و در مورد شفاف بودن طرح دوره ($P=0/12$) از لحاظ آماری معنی دار نبود.

(case report) را به طور مطلوب مطابق با برنامه طرح دوره گزارش کردند. میزان روشننگری طرح دوره ۶۵/۲٪ مطلوب، ۲۹/۱٪ متوسط و ۵/۷٪ نامطلوب گزارش شد. جدول شماره (۱) توزیع فراوانی نظرات کارآموزان در مورد مطابقت ساختار دوره با برنامه اجرا شده را نشان می دهد.

نمونه های مورد مطالعه میزان دستیابی به ساختار طرح دوره را ۶۵/۶۰٪ مطلوب، ۲۶/۴٪ متوسط و ۸٪ نامطلوب گزارش کردند. در حیطه های دانش و مهارت ۷۹/۶٪ دستیابی مطلوب، ۱۳/۷٪ متوسط و ۶/۷٪ نامطلوب گزارش شد. در خصوص میزان مطابقت ارزشیابی پایان دوره دانشجویان با محتوای معرفی شده در طرح دوره ۵۲/۱٪ آن را مطلوب، ۳۳/۱٪ متوسط و ۱۴/۸٪ نامطلوب گزارش کردند. در مورد مطابقت استفاده از کلیه منابع معرفی شده در طرح دوره با فرانس های مورد استفاده در بخش ۵۷/۳٪ آن را مطلوب، ۲۸/۴٪ متوسط و ۱۴/۳٪ نامطلوب گزارش کردند.

جدول شماره ۱: توزیع فراوانی نسبی نظرات کارآموزان در مورد مطابقت ساختار دوره با برنامه اجرا شده

فراوانی گزینه	مقیاس		مطلوب		متوسط		نامطلوب	
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
مطابقت ساعات ورود و خروج با برنامه طرح دوره	۳۷۵	۷۶/۷	۸۴	۱۷/۲	۴۳	۸/۷		
مطابقت گزارش صبحگاهی با برنامه طرح دوره	۳۳۰	۶۷/۵	۱۰۳	۲۱/۱	۱۹	۳/۹		
مطابقت راندهای بالینی با برنامه طرح دوره	۲۶۹	۵۵	۱۲۹	۲۶/۴	۴۳	۸/۸		
مطابقت ویزیت های روزانه با برنامه طرح دوره	۲۶۹	۵۵	۱۳۴	۲۷/۴	۴۶	۹/۴		
مطابقت نظارت برگرفتن شرح حال با برنامه طرح دوره	۳۰۲	۶۱/۸	۱۲۸	۲۶/۲	۲۹	۵/۹		
مطابقت برنامه آموزشی سرپایی با برنامه طرح دوره	۲۹۹	۶۱/۱	۱۱۲	۲۲/۹	۴۰	۸/۲		
مطابقت برنامه مهارت های بالینی طرح دوره	۲۹۷	۶۰/۷	۱۱۹	۲۴/۵	۴۰	۸/۲		
مطابقت برنامه کشیک موظف با برنامه طرح دوره	۲۲۹	۴۶/۸	۸۷	۱۷/۸	۲۳	۴/۷		
مطابقت برنامه CPC با برنامه طرح دوره	۲۰۵	۴۱/۹	۱۰۶	۲۱/۵	۳۵	۷/۲		
مطابقت ژورنال کلاب با برنامه طرح دوره	۲۱۴	۴۳/۸	۱۱۳	۲۳/۱	۴۶	۹/۴		
مطابقت چارت راند با برنامه طرح دوره	۲۵۶	۵۲/۴	۱۱۰	۲۲/۵	۳۱	۶/۳		
مطابقت گزارش موردی با برنامه طرح دوره	۲۴۲	۴۹/۵	۱۲۹	۲۶/۲	۳۹	۸		

بحث:

ارزیابی برنامه های آموزشی یکی از وظایف اصلی دانشگاه های علوم پزشکی کشور است. این ارزیابی بیانگر توانمندی های برنامه های آموزشی- پژوهشی با هدف ارتقای سطح سلامت افراد و جامعه است (۱۸). در این مطالعه از دیدگاه دانشجویان به عنوان مشتریان داخلی برنامه های آموزشی برای ارزشیابی دستیابی به اهداف طرح دوره استفاده شد و نتایج نشان داد که بیشتر کارآموزان (۶۲٪) دستیابی مطلوبی به اهداف کلی طرح دوره پیدا کرده اند. این دستیابی در مورد ساختار طرح دوره ۶۵/۶۰٪ مطلوب ، در حیطه های دانش و مهارت ۷۹/۶٪ مطلوب ، در حیطه مطابقت ارزشیابی پایان دوره با محتوی معرفی شده در طرح دوره ۵۲/۱٪ مطلوب و در مورد مطابقت استفاده از کلیه منابع معرفی شده ۵۷/۳٪ مطلوب گزارش شد. در مقایسه با گزارشاتی که از دستیابی متوسط به اهداف آموزشی مصوب در بخش زنان و زایمان (۴) و گزارشات قبلی در دانشگاه کرمانشاه در مورد دستیابی متوسط دانشجویان پزشکی به اهداف آموزشی (۱۱)، نتایج مطالعه کنونی نشان دهنده دستیابی بیشتر کارآموزان پزشکی به اهداف آموزشی طرح دوره بود. اگر چه مطالعاتی نیز به عدم دستیابی کاملاً مطلوب به اهداف آموزشی در سایر رشته های علوم پزشکی اشاره کرده اند (۱۶، ۱۷، ۱۹، ۲۰).

در مطالعه حاضر دانشجویان اهداف آموزشی را در حیطه های دانش و مهارت و مقررات به طور کامل قبل از شروع کارآموزی دریافت کردند. این رویکرد مطالعه به عنوان قانون آموزشی گروه های آموزشی تایید کننده نتایج سایر مطالعات در مشخص بودن وظایف دانشجویان و اهداف کارآموزی ارائه شده در حد خوب تا عالی (۱۰) و تاثیر آشنایی با قوانین، مقررات و رویه ها ، برنامه ریزی برای هر دوره و آشنایی با استانداردهای اخلاقی رویه ها قبل از آغاز دوره به عنوان عامل تسهیل کننده یادگیری (۷) و توجه به برنامه ریزی مناسب برای بهبود کیفیت آموزش بالینی است (۱۸). به نظر می رسد در مطالعات ذکر شده بررسی دستیابی به اهداف طرح دوره انجام نشده است و دانشجویان به تعیین اهداف آموزشی به عنوان یکی از مهم ترین اجزای تدریس اشاره کرده اند و استفاده از طرح دوره که شامل اهداف

آموزشی به طور تفصیلی ، این نیاز دانشجویان را به خوبی پوشش می دهد. در این مطالعه کل دانشجویان از ابتدای کارآموزی ، طرح دوره را به طور کامل دریافت داشتند و در جلسه توجیهی ابتدای دوره نیز شرکت نمودند ، در حالی که در برخی مطالعات کارآموزان و کارورزان عدم آرایه شرح وظایف و طرح درس (۸۴/۵٪ و ۹۱/۷٪) را در شروع دوره آموزشی را از مهم ترین مشکلات آموزشی خود عنوان کرده بودند (۹، ۱۵، ۱۹). در واقع، کلید رسیدن به یک طرح دوره درسی مناسب، ایجاد پیوندهایی محکم و منطقی بین مقاصد ، روش های یاددهی - یادگیری و ارزشیابی دانشجویان است که بر اعتقادات و باور های دانشجویان موثر است (۲۱) و با افزایش باور های دانشجویان در مورد توانایی های خود ، می توان خودکارآمدی و انگیزه تحصیلی دانشجویان را افزایش داد (۲۲). نتایج این مطالعه پیشنهاد می کند که مشخص کردن اهداف آموزشی طرح دوره قبل از شروع آموزش، باعث افزایش دستیابی بیشتر به این اهداف می شود و این اصل مهم و انکارناپذیر آموزشی، که گاهی توسط مدرسین علوم پزشکی مورد غفلت قرار می گیرد، مورد تاکید قرار می گیرد. پیشنهاد می شود این روند تداوم یابد و در سایر رشته های تحصیلی دانشگاه های علوم پزشکی انجام شود.

در این مطالعه دانشجویان استفاده از منابع و روش های ارزشیابی به کارگرفته شده توسط مدرسین را مطابق مفاد طرح دوره ها ، مطلوب گزارش کردند. این یافته نشان دهنده تعهد گروه های آموزش پزشکی به استفاده از منابع معرفی شده از طرف وزارت متبوع و اجرای مفاد طرح دوره ها در زمینه ارزشیابی دانشجویان است. در این مطالعه جنس کارآموزان با اغلب موارد دستیابی به مفاد طرح دوره ارتباط داشت به طوری که در این موارد زنان بیشتر از مردان ، مطابقت کامل برنامه های اجرا شده را با مفاد طرح دوره ها اعلام نموده بودند. در مطالعات دیگر ارتباط معناداری بین این متغیرها و میزان دستیابی به اهداف آموزشی دیده نشد (۴ و ۱۱). بیشتر بودن حجم نمونه مطالعه حاضر نسبت به مطالعات دیگر ممکن است عامل موثر بروز این یافته باشد.

در مطالعه حاضر میانه نمرات میزان دستیابی به محتوای طرح دوره (هدف کلی) برحسب بخش های مازور و مینوراز لحاظ آماری معنا دار نبود ولی در گروه های آموزشی مازور گروه

از آن روکه هدف اصلی از آموزش بالینی، دستیابی کامل به اهداف آموزشی به خصوص در زمینه کسب مهارت ها است، ضروری است اعضای محترم هیئت علمی گروه های مختلف آموزش پزشکی به بررسی راهکارهای ارتقای آن اقدام نمایند. استفاده از طرح دوره و نتایج نظرسنجی کارآموزان از میزان دستیابی و اجرای مفاد طرح دوره ها می تواند در دستیابی به این مهم بسیار سودمند باشد.

تشکر و قدردانی:

این مقاله منتج از نتایج طرح تحقیقاتی مصوب در مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی معاونت آموزشی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه به شماره ۹۰۱۰۵ است.

آموزشی داخلی دارای بیشترین میانه دستیابی به اهداف طرح دوره آموزشی نسبت به سایر گروه ها بود که از لحاظ آماری معنی دار بود. به نظر می رسد طولانی تر بودن دوره کارآموزی در بخش داخلی نسبت به سایر بخش ها دلیل این یافته باشد. پیشنهاد می شود در مطالعات آینده دیدگاه و نظرات اعضای هیات علمی دانشگاه های علوم پزشکی با توجه به رتبه علمی، سابقه تدریس و فعالیت های آموزشی در زمینه اعتقاد به طرح دوره و لزوم اجرای صحیح بررسی شود.

نتیجه گیری:

نتایج این مطالعه نشان داد که دستیابی به محتوای آموزشی طرح دوره از دیدگاه کارآموزان در حد مطلوب است. با وجود این

References:

- 1-Nasr A. Etemadizadeh H.A. Nili M.R. Curriculum and course design. publication of jehad Daneshgahi. Isfahan. 2007. [Persian]
- 2-Malaki H. Programming of Curriculum (practical guideline). Publication of Payam andisheh. Mashhad. 2005. [Persian]
- 3-Nelson A. Designe of Curriculum. Translation by; Rezapoor Y. Publication of Samt. Tehran. 2002. :2. [Persian]
- 4-Adhami A. Fasihi Harandi T. Jalili Z. Fattahi Z. Mohammad Alizadeh S. The Attitudes of Kerman University of Medical Sciences Interns toward the Adequacy of Received Trainings in Achieving the Approved Educational Goals in Obstetrics & Gynecology Ward. Journal of Kerman University of Medical Sciences Medical Education Development Center. 2006; 2(2): 95-101. [Persian]
- 5-Abbaszadegan M. Concept and base of programming of curriculum. Publication of Soure. 1th edition. 2000:241. [Persian]
- 6-Dolmans D. Schmidt A. Vanderbeak I. Beintema M. Gerver W.I. Does a student log provide a means to better structure clinical education. Medical education. 1999; 33(2):89-94.
- 7-Farshbaf K Halili A. SHahnazi M. Nazari S. Evaluation of some dimation of clinical education from view of midwifery students. Nursing and Mid wifery Journal of medical university of Tabriz. 2008 ;3(9):18-24. [Persian]
- 8- Baraz Prdnjany SH. Fereiduni Moghadam M. Laurie Zadeh M. Situation of clinical education from view of nursing and midwifery students of medical university of Tehran. Journal of Medical Education Development Center. 2008; 5(2):102-111. [Persian]
- 9-Nasri KH. Kahbazi M. Nasri SH. Problems of medical education and resolves from view of medical students of Arak medical university. Rahavard danesh Journal of Arak medical university. 2009; 12(4):111-121. [Persian]
- 10- Mahmoudifar Y. Field clinical educations in the view of educational instructors and nursing students. Educational Strategies Journal. 2009; 2 (1) :5-6. [Persian]
- 11- Pourmirza Kalhori R, Razazian N, Najafi F, Almasi A, Hassanpour Dehkordi A. Educational purpose and medical students achievement in clinical training in an university hospital in kermanshak. Journal of Kermanshah University of Medical Science. 2010; 13(4). 344-352. [Persian]

- 12- Razazian N, Pourmirza Kalhori R, Almasi A. Achieving Educational Goals in Neurology Ward from the Viewpoint of Clinical Clerkship at Kermanshah University of Medical Sciences in 2012. *Edu R Med S*. 2012; 1(2): 43-44.
- 13- Samyari H, Kamani GH, Zavieh D. Rate of achieving educational aims in periodontics and restorative departments of Shahed and Tehran University 2001. *JBUMS* .2003; Sup 5(2): 29-32. [Persian]
- 14- Allahyary E, Maghsoodi B, Taregh S, Askarian M, Falahat M. The assessment of the opinion of the anesthesia attendings, medical externs and interns regarding the educational objectives of anesthesia internship course. *Iranian Journal of Medical Education*. 2002; 2: 12. [Persian]
- 15-Kern DE,Harris WL,Boekeloo BO,Barker LR,Hogeland P. Use of an outpatient medical record audit to achieve educational objectives: changes in residents' performances over six years. *Gen Intern Med*. 1990; 5(3):218-224.
- 16- Boynes SG, Lemak AL, Close JM. General dentists' evaluation of anesthesia sedation education in U.S. dental school. *J Dent Educ*. 2006; 70(12):1989-1993.
- 17- Davenport KG. An Evaluation Study of Clinical Nursing Course in a baccalaureate nursing curriculum Colombia nursing teacher.1989:203.
- 18- Rahimi A, Fazal H. Ahmadi. The Obstacles and Improving Strategies of Clinical Education from the Viewpoints of Clinical Instructors in Tehran's Nursing Schools. *IJME*. 2002; 2 (5):73-80. [Persian]
- 19-Beigmoradi A. Nazari H. Evaluation of achieving to educational aims in nursing, midwifery and operation technicians students in Hamadan university. *Iranian journal of medical education*.2002 ;(supple 7):33-34. [Persian]
- 20- Bazrafkan L, Nikseresht A, Bazargany A. Need assessment of medical education's general objectives in basic sciences & physiopathology periods according to intern's views. *Iranian Journal of Medical Education*. 2002; 2 (12):18-18
- 21- Long T, Johnson M. Research in Nurse Education Today: do we meet our aims and scope? *Nurse Educa Today*. 2002; 22(1):85-93.
- 22-Roohi Gh, Asayesh H, Bathai S. A, Shouri Bidgoli A. R, Badeleh M. T, Rahmani H. The relationship between self-efficacy and academic motivation among students of medical sciences. *Journal of Medical Education and Development*. 2013; 8(1): 45-51. [Persian]

Evaluation of Achieving to course plan aims from the Viewpoint of medical Clerkship at Kermanshah University of Medical Science in 2012

Marie Ataie¹, Mitra Kolivand², Afshin Almasi³, Reza Pourmirza kalhori⁴, Bijan Sabour⁴, Arsalan Naderipour⁴, Mansour Rezaei³, Nasrin Jalilian⁵

1. Department of Internal Medicine, School of Medicine, Kermanshah University of Medical Sciences, Kermanshah, Iran
 2. Department of Midwifery, School of Nursing and Midwifery, Kermanshah University of Medical Sciences, Kermanshah, Iran
 - 3- Department of Biostatistics and Epidemiology, School of Health, Kermanshah University of Medical Sciences, Kermanshah, Iran.
 4. Department of Emergency Medicine, School of Paramedicine, Kermanshah University of Medical Sciences, Kermanshah, Iran
 5. Education Development Center, Kermanshah University of Medical Sciences, Kermanshah, Iran
- *Corresponding Author: Kermanshah, School of Paramedicine, Department of Emergency Medicine*

Abstract

Background: *Effective education in medicine need to an effective course plan for obtain frame work for an effective clinical teaching and Students' viewpoints is essential for achieving to coureplan assessment. This study was designed to Evaluation of Achieving to course plan content from the Viewpoint of medical Clerkship at Kermanshah University of Medical Sciences in 2012.*

Methods: *This study was a descriptive-analytic study; choosing 489 medical students in 14 clinical education groups through census sampling method in Kermanshah imam raze hospital. Data collection was done by using a researcher- made questionnaire. Content and face validity was confirmed and reliability was confirmed (r=0.75). Data were analyzed using SPSS₁₆ and statistical test χ^2 and U mann-whitney at (P<0.05).*

Results: *The finding indicated that Achieving to course plan content was evaluated as desired achieved by 65.7 % of students, intermediate achieved by 29% and undesirable achieved only by 5.3% of students. No significant differences were observed between major and minor group (P=0.9) but were statistically significant associations between major groups achievement in internal medicine group (P<0.001).*

Conclusion: *Result of this study emphasis for used of comprehensive course plan in all of levels of medical sciences education applied to achieve effective learning promotion.*

Key words: *Course plan, Medicine, Clerckship*